

علوم و فنون ادبی ۱

۱- هر دو شخصیت کدام گزینه، اثری در نثر موزون پدید آورده است؟

- (۱) نصرالله منشی - نظامی عروضی
(۲) نظامی عروضی - ابوالفضل میبیدی
(۳) نصرالله منشی - بیهقی
(۴) خواجه عبدالله انصاری - ابوالفضل میبیدی

۲- ویژگی‌های عمده نثر فارسی قرون پنجم و ششم در همه گزینه‌ها درست است؛ به جز:

- (۱) استفاده از آرایه‌های ادبی مانند سجع و موازنه
(۲) کاربرد لغات مهجور عربی و ترکی
(۳) استفاده از ترکیبات بسیار ساده
(۴) آوردن توصیف‌های فراوان

۳- ویژگی‌های فکری شعر قرن پنجم و ششم در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) ورود اصطلاحات عرفانی - رواج هجو در شعر - رواج حس دینی
(۲) رواج عشق زمینی - کاهش حس دینی - کاهش هجو نسبت به دوره قبل
(۳) کاهش اصطلاحات عرفانی نسبت به دوره قبل - رواج مفاخره - فراوانی وعظ و اندرز
(۴) کاهش وعظ و اندرز نسبت به دوره قبل - کاهش حس دینی - رواج عشق زمینی

۴- هر دو متن کدام گزینه، جزء نثر موزون هستند؟

- (الف) ای خالقی که راه‌نمایی؛ و ای قادری که خدایی را سزایی؛ جان ما را صفای خود ده و دل ما را هوای خود ده.
(ب) بیاید دانست که ایزد تعالی هر کار را سببی نهاده است و هر سبب را علتی و علت را موضعی و مدتی.
(ج) ابرهه چنان دانست که او حاجت خانه خواهد خواست و به دلش اندر بود که اگر حاجت خانه خواهد بدو بخشید.
(د) بندگان من، مرا پرستید و مرا خوانید و مرا دانید که آفریدگار منم؛ کردگار نامدار، بنده نواز آموزگار منم.

- (۱) ب - د (۲) الف - د (۳) الف - ج (۴) ج - د

۵- کدام گزینه از ویژگی‌های ادبی شعر سده‌های پنجم و ششم نیست؟

- (۱) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی
(۲) به‌کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار
(۳) کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متن
(۴) رواج و اوج‌گیری بیشتر قالب‌های شعری به ویژه غزل و مثنوی

۶- تحول روحی و معنوی کدام شاعر، آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی شد؟

- (۱) ناصر خسرو (۲) مولوی
(۳) عطار (۴) سنایی

۷- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) از ابتدای قرن پنجم، شعر پارسی کاملاً از تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی آزاد شد.
(۲) با ایجاد تحول در غزل توسط سنایی و انوری، شاعران بزرگی در قرن هفتم این نوع شعر فارسی را به اوج رساندند.
(۳) ناصر خسرو از شاعران قرن پنجم به سبب پایبندی به اعتقادات خاص دینی از دربار کناره گرفت.
(۴) سنایی از شاعران قرن ششم ابتدا مدیحه‌گوی بود اما در دوره دوم حیات شعری خود به سیروسلوک معنوی پرداخت.

۸- کدام گزینه درباره نثر موزون، نادرست است؟

- (۱) ویژگی اصلی نثر موزون به کارگیری سجع است.
(۲) نثر موزون با بهره‌گیری از جملات کوتاه خود را به شعر نزدیک می‌کند.
(۳) سجع در نثر همان کارکرد قافیه در شعر را دارد.
(۴) نویسنده با استفاده از جمله‌های بلند، نثر موزون را به شعر نزدیک می‌کند.

۹- موارد کدام گزینه از دلایل عمده گرایش نویسندگان سده‌های پنجم و ششم به فارسی‌نویسی است؟

- (الف) شکل‌گیری دولت سلجوقی و بهره‌گیری از دبیران تربیت‌یافته خراسان و عراق
(ب) روی کار آمدن دولت غزنوی و به‌کارگیری نویسندگان تربیت‌شده در خراسان و غزنه
(ج) گسترش عرفان و تصوف
(د) رواج نثر مصنوع و نثر موزون

- (۱) الف - ب (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ب - ج

۱۰- از نظر سبک‌شناسی، کدام بیت مربوط به سده‌های پنجم و ششم است؟

- (۱) پوپک دیدم به حوالی سرخس / بانگ بر برده به ابر اندرا
(۲) عدلش بدان سامان شده کافلیم‌ها یکسان شده / سنقر به هندوستان شده، طوطی به بلغار آمده
(۳) روزه از خیمه ما دوش همی‌شد به شتاب / عید فرخنده فراز آمده با جام شراب
(۴) کمان آزندک شد زاله تیر / گل غنچه ترگ و زره آبگیر

۱۱- کدام دو بیت «آرایه ترصیح» دارند؟

- الف) تو شیرینی و گفتار تو شیرین / تو نوشینی و دیدار تو نوشین
ب) تیر بلای او را جز دل هدف نباشد / تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد
ج) بوستانیست صدر تو ز نعیم / و آسمانیست قدر تو ز جلال
د) آمل گوید که آمد رهبر من / اجل گوید که آمد خنجر من

الف - د (۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) ب - الف (۴)

۱۲- در همه ابیات آرایه موازنه است؛ به جز:

- ۱) ذره نماید به جنب قدر تو گردون / قطره نماید به پیش طبع تو دریا
۲) چند از او سرخ چون عقیق یمانی / چند از او لعل چون نگین درخشان
۳) گر تو فصیحی همه مناقب او گوئی / گر تو دبیری همه مدایح او خوان
۴) هم از گوهر گزیده هم ز اختر / هم از منظر ستوده هم ز مخبر

۱۳- در کدام بیت «موازنه» مشاهده می‌شود؟

- ۱) رمضان مویکب رفتن ز ره دور آراست / علم عید پدید آمد و غلغل برخاست
۲) یک نیمه عمر خویش به بیهودگی به باد / دادیم و ساعتی نشدیم از زمانه شاد
۳) نگذاشت چو تو هیچ رزم رستم / ناراست چو تو هیچ بزم دارا
۴) به فال سعد و خجسته زمان و نیک اختر / نشستیم بودیم یک شب به باغ وقت سحر

۱۴- کدام بیت آرایه ترصیح دارد؟

- ۱) بپوید و آن توشه ره کنید / بکوشید تا رنج کوتاه کنید
۲) چون او گلی شمن نستاید به صد بهار / چون او گلی چمن ننماید به صد بهار
۳) چه اسبان تازی به زرین‌ستام / چه شمشیر هندی به زرین‌نیام
۴) کز ایشان بود تخت شاهی به پای / وز ایشان بود نام مردی به جای

۱۵- کدام دو بیت آرایه «موازنه» دارد؟

- الف) هم نشاط دل بیفزاید به کردار این تو را / هم بقای جان بیفزاید به گفتار آن تو را
ب) چه جرم است این که هر ساعت ز روی نیلگون دریا / زمین را سایبان بندد به پیش گنبد خضرا
ج) ببین آن روی اگر بر سرو بستانت قمر باید / ببین آن زلف اگر بر ماه مشکینت کمر باید
د) چون مساعد شد زمان و چون موافق گشت یار / موسم دی را توان کردن به نزهت چون بهار

الف - ب (۱) د - الف (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴)